

༡༡ ། ། ཚད་མའི་དཀར་གནད་གསལ་བར་བྱེད་བའི་
དུས་ཀྱི་མེ་མོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡ ། ། ཚད་མའི་དཀའ་གནད་གསལ་བར་བྱེད་བའི་
དུས་ཀྱི་མེའོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཚུལ་གྱིས་ས་ཀྱི་མཚན་བརྟན་པ།

མི་ཕྱིན་པ་དཔེ་ལྷན་ཁང་།

དཔེ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་པ། ངག་དབང་ལུན་ཚགས།
ཁ་བྱང་འབྲི་མཁན། གིས་ཚང་རྟ་མགྲིན་དོ་རྩེ།

ཚད་མའི་དཀའ་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་མི་
ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱགས་སོ། །

*

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚོས་བཅའ་མས།

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་བསྐྱུན་ཞིང་འབྲེལ་ཕྱེལ་བྱས།

1991 ལོའི་ཟླ་ 8 པར་བར་གཞི་ 1 པོ་བརྒྱགས་པ།

1991 ལོའི་ཟླ་ 8 པར་ལེ་ཅིན་དུ་པར་བཏངས་ 1 པོ་བརྒྱབ་པ།

དྲུག་ཅེས་སྟངས་ 4·25

因明学浅释明鉴

慈诚嘉措

(藏文)

民族出版社出版 发行处书店经销

民族印刷厂印刷

开本：850×1168毫米 1/32 印张：15

1991年8月第1版

1991年8月北京第1次印刷

印数：0001—2,000册

ISBN 7—105—01140—8/B·42

民文 (藏17) 定价：4.25元

མཚམས་སྒྲུབ་པའི་གདམས།

༢༡། །འབྲས་སྒྲིལ་མང་དག་བཤེས་ལྟ་རམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚས་
མཛད་པའི་《ཆད་མའི་དཀར་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་མེ་ཁོང་》ཞེས་བྱ་
བའི་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་ཁྱད་ཆས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་
བདག་འཛིག་ཚུལ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཕྱི་རིལ་བས་འདོད་པའི་བདག་འཛིག་
ཚུལ། དེ་འགྲོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཆད་ཆེན་ཙུ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ་སྤྱང་
པོ་ཙུ་འགྲེལ་སྐགས་དང་ལྷུང་ནས་གོ་སྒྲུབ་པའི་བཤད་པ་ཡོད་པ་དང་། ནང་བའི་
བྱུང་མཐའ་སྒྲུབ་པ་བཞིས་རང་རང་གི་འདོད་པའི་བདག་འཛིག་ཚུལ་དང་།
གདགས་གཞིའི་རིམ་ནས་བྱུང་མ་བྱུང་ཚུལ་ལ་ཀྱུ་གར་པཎ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཅོད་
པའི་རྣམ་འགྱུར་སྐགས་སྟན་མང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆས་རྣམས་ཙུ་བརྟོན་ནས་
འཇུག་པ་དང་། ཙུ་ཤེས། ཙུ་རྟོག་དང་། འཇུག་རྟོག་ཆེན་མོ་རྣམ་གཉིས།
བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོ་སྐགས་དང་ལྷུང་ནས་བཤད་པ་མཐའ་ཆད་པ་གནང་ཡོད།
དེར་མ་ཟད་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྟ་ལ་དོགས་སྒྲིང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་གནང་ཡོད་
པས། གཞུང་ལ་བལྟ་བའི་མིག་འབྱེད་ལྟ་བུ་དང་། གཞུང་དོན་གལ་ཆེན་འགའ་
རེ་ལ་དགག་བཞག་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱུང་བའི་ལྟ་མིག་ལྟ་བུར་ཨེ་འགྲོ་སྒྲུམ་...
པའི་འདུན་པ་ཆེ་བས། དེ་བཞིན་སྟགས་ལ་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟ་བུ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་
སྟན་ཁང་གིས་དེབ་འདི་དཔར་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་...
ལ། །

དཔེ་ཐུན་གསལ་བཤད།

མཁས་པའི་དབང་པོ་འབྲས་སྒོ་མང་ལྟ་རམས་པ་དག་བཤེས་ཚུལ་གྱི་མས་
 རྒྱ་མཚོ་ནི། མདོ་སྨད་ས་ཡི་ཐིག་ལེ། དག་བཅུ་ཅང་བའི་ཕུལ་བྱ་ཆེན་པོ་ཆོས་
 འཁོར་ས་ཅར་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཆུ་མོ་བྱིའི་ལོ་ལྟེ་ལྟེ་ལོ་༡༩༢༢ལོར་སྐྱ་.....
 འབྲུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྤྱིང་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་མོ་སྐུལ་ལོའི་
 ༡༩༢༩ ལོར་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་འཁོར་བཀའ་ཆེན་གྱི་བྱང་ནས་རབ་དུ་བྱུང་.....
 ཞིང་། དག་ཚུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལེགས་པ་ཞེས་དྲི་། ཤེར་ཕྱིན་སྤྱིང་གིས་ཅང་དགོན་
 གསར་གྱི་ཆོས་སྒྲོལ་གྱིས། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་
 སྒྲུབ་པ་ལོངས་འཛིན་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡི་གེ་སྒྲིག་སྒྲུར་ལ་སྐྱུངས་པ་ལེགས་པར་
 མཛད། སྐབས་དེར་བསེ་བརྒྱས་ལྟ་དང་། མོ་རྟགས་མཐའ་དབྱེད་གཉིས།
 དོན་བདུན་བཅུ། རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བ། རྒྱན་དང་འཇུག་པ། ལེགས་པཤད་སྤྱིང་པོ།
 བུམས་ཆོས་སྒྲེ་ལ། དབུ་མ་རིག་ཆོགས་དྲུག་བཅས་ལ་ཉིན་མཆན་སྤེལ་བའི་བཅོན་
 པ་ཆེན་པོ་གནང་ནས་ཆོགས་སྒྱུགས་ལུལ། ལོ་དྲུག་རིང་ལ་འཛིན་ལྟ་ཆེ་གདུག་
 སྐབས་སུ་ཉི་མུང་རྒྱན་སྤྱང་། རྣམ་བཤད་གསེར་སྤྱིང་། རྒྱུད་ལ་དར་རྟེན་བྱང་
 ས་སྒྲིགས་གཞུང་ཆེན་མང་པོ་ཐུགས་འཛིན་བྱས་ནས་ལྟ་གན་གཞོན་ཀྱན་རྩ་མཆར་
 བའི་དོན་མང་པོ་བྱུང་། རབ་བྱུང་༡༦པའི་མེ་མོ་བྱིའི་ལོ་༡༩༤༤ལོར་མདོ་སྨད་
 བརྟན་པའི་འབྲུང་གནས་སྤྱི་བྱང་བྱང་གིས་འབྲིལ་དུ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རིང་དབུ་ཅད་
 ལ་བཅོན་པ་ཆེན་མཛད། རབ་བྱུང་༡༦པའི་ས་མོ་བྱིའི་ལོ་༡༩༤༥ལོར་ལྟ་ལྟ་དག་
 བའི་སྤྱིང་དུ་ཞབས་སར་བཀོད་དེ་འབྲས་སྒོང་སྒོ་མང་ལྟ་ཅང་གི་ཆོས་ལྟར་

ཉི། ལོ་བཅུ་ལྷག་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷན་སྤྱངས་པ་སྟོན་མེད་གནང་། དེ་
 ནས་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ལྷ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་བཞག དེ་ནས་སྒྲི་
 མང་གི་ཁྲིར་བཞུགས་སོགས་གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས་པའི་མཆོད་
 པ་མང་པོ་བྱེད། ཁོང་གིས་བཅུ་མས་པའི་ཆོད་མའི་དཀའ་གནད་གསལ་བར་ལྷ་
 བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་མེ་ཁོང་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདིར་གཞན་ཕྱི་རིམ་གྱི་ལྷ་བ་ལྷ་
 མཐའ་སྒྲི་བའི་བདག་གི་འདོད་ཚུལ་ཅི་རིགས་ལ་ལུང་རིག་ཆད་ལྷན་གྱིས་དགག་
 བཞག་སྤྱང་གསུམ་བུས་ཡོད་ལ། རང་ཕྱི་རིམ་གྱི་ལྷ་བ་མཐའ་གོང་འགྲོ་གི་བདག་དང་།
 བདག་མེད་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལྷ་རམས་སོགས་ཐོག་པ་རིམ་འཛོགས་ཀྱིས་ཟབ་དོན་ལྷ་
 དབུ་མའི་ལམ་ལ་རི་ལྷ་རྟེན་པའི་ཐབས་ལམ་བསྟན་འདུག་པ་མ་ཟད། ཕྱི་ནང་
 མཁས་པ་དུ་མས་སྒྲི་དྲོགས་མ་ཆོད་པའི་དཀའ་གནད་འགར་ཁོང་རང་གི་བཞེད་
 དགོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསལ་བཀོལ་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། གཞན་ཡང་དབུ་
 ལར་འདུལ་མཛོད་ཆད་མ་སོགས་གཞུང་ཆེན་ཁག་གི་དཀའ་གནད་དྲོགས་གཞི་གལ་
 ཆེ་དུ་མ་ཟུར་བཀོལ་དམིགས་སྤྲུག་གི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པའི་ཟབ་གནད་དེ་ལ་
 དམིགས་ནས་ཕྱི་བ་འཇམ་དབྱང་གྱུ་བ་བསྟན་གྱི་མཆོ་མཆོག་གིས་རེ་སྤྲུལ་མཆམས་
 སྒྲིར་བྱས་པ་གཡོ་མེད་ཐོག་འདི་གའི་དབུ་སྟན་ཁང་གིས་དཔར་བསྐྱབ་བྱས་པ་ལྷ་
 ཡིན།

དཀར་ཆག

- མཚན་བརྗོད་དང་ཚུལ་པ་དམ་བཅའ་པ། (1)
- ས་བཅད་དང་པོ། གཞན་མེ་གངས་ཅན་པ་ནས་མེ་པ་བརྒྱད་ གྱིས་
བདག་འདྲོད་ཚུལ། (6)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། རང་མེ་ཐོག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གིས་བདག་འདྲོད་ཚུལ། ... (18)
- ས་བཅད་གསུམ་པ། གཞན་མེ་རྟག་ཆད་སྐྱ་བས་འདྲོད་པའི་བདག་
འགག་ཚུལ།..... (80)
- ས་བཅད་བཞི་པ། རང་མེ་དངོས་སྐྱ་བ་ནས་མེ་གྱིས་བདག་བཅའ་
ནས་རྟོད་པར་འདྲོད་པ་འགག་ཚུལ། (98)
- ས་བཅད་ལྔ་པ། ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་མེད་གྱི་དྲིགས་
པ་འགོད་པ། (132)
- ས་བཅད་དྲུག་པ། བསྟན་དང་སྟན་པ་མི་བསྟུ་བར་སྟུབ་བྱེད་ཆད་
མ་བཤད་པ། (157)
- ས་བཅད་བདུན་པ། ལྷགས་འདིའི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་ལྟན་སྐྱེས་
འཇོག་ཚུལ། (170)
- ས་བཅད་བརྒྱད་པ། དྲིགས་པའི་ནམ་གངས་འགོད་པ། (188)

མཆོད་པ་མཆོད་དང་པལ་པ་དམ་པ་དམ་པལ་པ།

ལྷ་མཐའ་མེད་པ་གདོད་མའི་དུས་ནས་ཆགས་པོ་གས་ལྷིལ་ལས་རབ་
 རྒྱལ་ཞིང་། །གཏིང་མཐའ་མེད་པ་སྤྱད་པའི་མཚོ་ལས་ཉམ་ཐག་འགྲོ་བ་རྒྱལ་
 མེད་དུ། །ཟད་མཐའ་མེད་པ་ཐུགས་རྗེའི་འཕུལ་ལས་ལྷས་ཅན་མགོན་དུ་ལེན་
 བྱས་ཏེ། །བརྗོད་མཐའ་མེད་པ་རྟེན་འབྱུང་གསུང་གིས་ཕན་མཛད་བྱུང་བའི་
 དབང་པོར་འདུད། །རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཅབ་མི་ཕས་མགོན་པོ་དང་། །རྒྱལ་བའི་
 ཡབ་གཅིག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །རྒྱལ་བས་ལྷང་བརྟན་ལྷ་རྒྱུབ་
 ཐོགས་མེད་རྣམས། །ཕྱི་གཙུག་པད་རྒྱའི་གདན་ལ་རྟལ་དུ་བཞུགས། །མམས་
 འཛིན་གདུང་མེལ་རྒྱ་སངས་རྣམ་གཉིས་དང་། །རྟིགས་པའི་དབང་ལྷག་ཕྱོགས་
 ལྷང་ཚས་ལྷགས་གཉིས། །ཤིང་ཕྱིན་འགྲེལ་མཛད་འཕགས་མེད་རྣམ་གཉིས་
 སྟགས། །མི་ཕྱིད་དད་པའི་སར་བཅུའི་ཅེ་ཚས་མཚད། །རྩ་རྒྱལ་ཀུན་མི་ཤིས་
 གཅིག་བཟུས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །གཙུམ་ལྟན་ཏུར་རྒྱུག་རྣམ་རྣམ་ཅོང་ཁ་
 པའི། །འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་སྤྱེ་བ་ལྷ་པའི་དབྱངས། །ཁྱོན་ཡངས་སྤྱད་པའི་
 ཁོང་ལས་ཅི་ཡང་བཞལ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་མདོ་ཐུགས་པརྟན་པའི་བཙུང་།
 ཡངས་རྗེགས་ལྷེལ་ལ་འགྲན་པའི་རྒྱ་བལ་བ། །ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་
 དབྱངས་བཞད་པའི་ཞབས། །བསམ་པའི་མདོ་ལ་ལྷས་ཀྱི་བ་སྤྱེ་ལྷང་། །རྩ་རྩ་
 ལས་ལྷ་པོ་ལས་མཚོག་རྣམ་གཉིས་དང་། །མཁྱེན་རབ་གཅིག་བཟུས་བརྟན་པའི་
 རྟན་མི་སྟགས། །རྒྱད་འཛིན་བར་མ་ཆད་དུ་ཕྱོན་པའི་རྒྱལ། །བསམ་ཅོང་བཀའ་
 དྲིན་ལྷང་པོ་རྟིང་ལ་རྟི། །སངས་རྒྱས་ཀུན་ལས་ལྷག་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན། །ཅེ་

བའི་ཐ་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚེ་དང་། །བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བརྩོན་
 འབྲས་ལྷགས། །བཅུ་ཕྲག་བཤེས་གཉེན་ཞབས་རྩལ་སྤྱི་པོར་མཚོད། ཧྲོ། ཆེ་
 ཡི་མཚོག་སྤྱོད་ཆེ་ལྟ་རྒྱུ་གསུམ་དང་། །བརྟན་འདི་སྤྱང་བའི་དམ་ཅན་ཆོགས་
 རྒྱལ་གྱིས། །བདག་གི་ཡིད་ལ་བསམ་པའི་དོན་རྒྱལ་གྱུར། །སྤྱབ་པའི་བར་
 ཆད་མེལ་ལ་དངོས་གྲུབ་སྤྱོད། ཧྲོ། རྩོན་ཁྱོན་མཁས་པའི་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི། །
 ཤེས་བྱ་གསར་པ་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་མོད། །འོན་ཀྱང་རང་སྤྱོད་གོམས་པ་འཕེལ་
 བྱིར་དུ། །འབེལ་གཏམ་ཅུང་ཟད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་བརྩེས། ཧྲོ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། །
 འཇམ་དབྱངས་ཐ་མ་བརྟན་པའི་སྤྱོད་མེད་གསུངས་ལས། །དལ་བའི་རྟེན་སྟོབ་
 རྒྱལ་བའི་བརྟན་དང་མཇལ། །མཚན་ལྟན་བཤེས་དང་ཆོས་མཐུན་གྲོགས་གྱིས་
 བསྐྱངས། །མཐུན་རྟེན་རྟེན་འབྲེལ་འཇོམས་པ་འདི་འདྲ་བ། །ཡང་ཡང་རྟོད་
 པར་དཀར་ལ་དོན་ཆེ་བས། །ཕྱི་བཤོལ་སྤངས་ཏེ་སྤྱིང་པོ་ཡོངས་ཤིག་ཡང་། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབ་དཀར་བ་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་པོ་ནི་སྟོབ། འཇལ་
 དཀར་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ། ཐུད་དཀར་བ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཐུད་པའི་མཐུན་རྟེན་ཕྱུག་སུམ་ཆོགས་པའི་...
 ཏུས་འདིར་ཆེ་འདིར་སྤྱོད་གོས་གཏམ་གསུམ་ཅམ་ལས་གཞན་བསམ་སྤྱོད་གཏོང་ས་...
 མེད་ན། མི་ཡི་ལུས་རྟེན་སྟོབ་ཀྱང་བྱ་བ་དུད་འགོ་ལས་ཁྱད་པར་མ་མཆིས་པ་
 ཡིན་པས། །རབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དང་། འབྲིང་ཐར་པ་དང་མ་མཐའ་
 ཆེ་རབས་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་དོན་སྤྱབ་པ་ཞིག་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་རྟོང་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་...
 རྒྱལ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙ་པོ་ནི། རྒྱ་སྤྱབ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་ནས་
 བཤད་པའི་ཟབ་མོ་སྤྱང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དོན་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་ཆད་ན་གང་
 ཟག་དེ་ལ་ཐེག་གསུམ་གང་གི་འདྲ་བུ་ཆུབ་སྟོབ་པ་མེད་པ་ནི། རྒྱལ་སྐུ་ཆེན་པོ་
 ཞི་བ་ལྟའི་གསུང་ལས། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་

མེད་པར་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྷང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རྩལ་དུ་
 བྱེད་པ་ལས་དངོས་པོ་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་སྐགས་ ཐེག་
 པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་མཐའ་ལས་པ་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
 འཇིག་རྟེན་དུ་བྱེད་པའི་དགོས་པའི་གཙ་པོ་ནི་གདུལ་བྱ་འཁོར་པ་ལས་སྐྱོལ་ པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་སྤྱད་རྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་འཇིག་
 རྟེན་དུ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་མ་བྱུང་པ་ཡིན་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོད་ན་རྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པ་ནི། རྗེ་ཙང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་
 ལས། གནས་ལུགས་རྟོར་པའི་ཤེས་རབ་མི་ལྟན་ན། །ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 ལ་གོམས་བྱས་ཀྱང་། །སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་གཙོད་པར་མི་རྒྱས་པས། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་
 འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཟབ་མའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོགས་པ་ལའང་རྟོ་རིམ་གྱིས་མ་སྦྱངས་པར་ཐད་ཀར་བཅན་ཐབས་སུ་རྟོགས་
 པའི་ཐབས་མེད་པ་ནི། རྗེ་གྲང་ཐང་པའི་གསུང་ལས། ད་ལོན་གྱང་སྤྲ་ལ་ཆེ་
 ཟབ་པ། །རྟོན་དེ་ཉིད་རིག་པའི་སྒྲ་རྩལ་ན། །ཆེས་རགས་པའི་མི་རྟག་སྤྱུག་
 བསྐལ་སྐགས། །རྟོང་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་རིམ་པ་མང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །རིགས་པའི་དབང་བྱུག་གིས་གྱང་། དའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་སྤྱུག་བསྐལ། །
 སྤྱུག་བསྐལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་
 ལས་གྱང་། །དེ་ཉིད་ཆོལ་ལ་ཐོག་མར་ནི། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་
 བྱ། །ཞེས་སྐགས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་རྗེ་རྟེན་ཅིག་བཀའ་སྤུལ་པ་ལགས་ན། ཐོག་མར་གཞན་སྟེ་
 རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་བརྟགས་པའི་བདག་རྗེ་ལྟར་འདོད་ཆུལ་
 དང་། རང་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་རྗེ་ལྟར་གཏན་ལ་
 འབེབས་ཆུལ་དང་། བདག་བརྟགས་རྟོན་བཅོལ་ནས་རྟེན་པར་འདོད་པའི་རང་
 གཞན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་རིགས་པས་དགག་ཆུལ་དང་། ལྷན་བྱུང་བཤད་པའི་

ནམ་གངས་གཞན་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་གཤམ་བྱ་རིགས་པའི་གནས་ལ་སྤངས་པ་མ་བྱས་པ་ནམས་
ཀྱིས་ནི་རང་རང་གི་སྒོ་ལ་ཚུལ་མེད་དུ་ང་ཞེས་གར་ཏེ། དེའི་དོན་དུ་མི་ཆེ་གང་
པོ་ལ་དགེ་ལྷན་གི་ལས་སྒྲུ་ཆོགས་པ་བསགས་པ་ལས་ང་ཞེས་པ་དེ་ཡི་རོ་བོ་ལ་...
དབྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་ལ། གཞན་ཕྱི་ནམས་སྒྲུ་མ་ལ་སྒྲུ་ན་སྒོ་ཡི་བྱས་
པ་ཤིན་དུ་ཆེ་སྟེ། རང་རང་གི་སྒྲུ་པ་དང་དེའི་གསུངས་པའི་ལུང་རིགས་གང་
ཅུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཅིངས་ཀྱིས་བྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ཡི་བདགས་དོན་...
བཅའ་ནས་དཔྱད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་གཞན་ཕྱི་རྟག་སྒྲུ་པ་ནམས་ཀྱིས་གཞི་
ལུང་སྒྲུ་གས་ཀྱི་ནང་ནས་བདག་ཞིག་བཞག་ན། ལུང་པོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བདག་
ཀྱང་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ལུང་པོ་རྒྱུ་ཆད་པ་ན་བདག་ཀྱང་རྒྱུ་
ཆད་པར་འགྱུར་སྟེ་དུ་རྟགས་ནས་བདག་གཞི་ལུང་སྒྲུ་གས་ལ་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་རང་...
དབང་པའི་བདག་ཅིག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པ་ནི། དང་དེས་ནམ་འབྱེད་ལས། འདི་
ལ་ཕྱི་རོལ་པས་མིག་ལ་སྒྲུ་གས་པའི་ཆོས་གང་ཟག་དུ་འཛིག་དུ་མི་ཅུང་བར་...
མཐོང་ནས་དེ་དག་ལས་རྩས་གཞན་པའི་མཐོང་བ་པོ་ལ་སྒྲུ་གས་པའི་གང་ཟག་...
ཁས་སྐྱོང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེའི་དབྱེ་
ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷ་སྟེགས་ཅན་ནམས་ལུགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར་།
ཞེས་དང་། དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རི་ལྷར་གངས་ཅན་དག་གིས་
བདག་ཁས་སྐྱོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་དེའི་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་
ནས་ལྷ་སྟེགས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ལུགས་ནི་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ངར་འཛིན་ལྷན་སྟེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་བདག་དེ་རོས་མ་ཟེན་པར་བྱིན་ཅི་...
ལོག་དུ་ལུགས་པ་ནམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་དགག་པ་རྒྱ་ཆེར་སྒྲུ་ཏེ་འཆད་པ་ལ་
ཉེས་པ་མེད་དེ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ནམ་པར་བཤད་པ་
ན། །གཞན་གཞུང་འཛིག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད། །ཅེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་

ལས། ཚེས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་ན་མས་ཀྱིས། །ཚེད་པ་མཛད་ཕྱིར་གསུངས་
 མ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་མེ་ཡིས་བུད་ཤིང་ལྟར། །འདི་ཡིས་ཕས་ཀྱི་ཚོལ་བ་
 བསེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མེ་བུས་པ་བདུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་
 གལ་བ་དང་སྐལ་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པ་ལྟར་མཁས་པའི་དྲོབ་པོ་ན་མས་ཀྱི་དགག་
 རྒྱུ་མཛད་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་ལྷག་རྟོག་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་ཆགས་སྤང་སྦྱས་
 པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་
 ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་གཞན་སྡེ་ན་མས་ཀྱི་འདོད་པ་འགོད་པ་ལ། ཧྲ ༡
 གཞན་སྡེ་གངས་ཅན་པས་བདག་འདོད་ཚུལ། ༢གཞན་སྡེ་རིག་བྱེད་པས་བདག་
 འདོད་ཚུལ། ༣གཞན་སྡེ་གསང་བ་པས་བདག་འདོད་ཚུལ། ༤གཞན་སྡེ་དབྱེད་པ་
 པས་བདག་འདོད་ཚུལ། ༥གཞན་སྡེ་བྱེ་བྲག་པས་བདག་འདོད་ཚུལ། ༦གཞན་
 སྡེ་རིག་པ་ཅན་པས་བདག་འདོད་ཚུལ། ༧གཞན་སྡེ་གཅིར་བྱ་པས་བདག་འདོད་
 ཚུལ། ༨གཞན་སྡེ་རྒྱུང་ཕན་པས་བདག་འདོད་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་དོ། །

ས་བཅད་དང་པོ། གཞན་ཕྱི་གྲངས་ཅན་པ་ནས་ ཕྱི་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བདག་འདོད་ཚུལ།

།དང་པོ་གྲངས་ཅན་པའི་ལྷགས་ལ་བདག་བྱད་པར་དགུ་ལྟ་བུ་འདོད་་་་
དེ། དོན་ཉིད་པས་ན་གཤམ་པ་དང་། ཚུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་སྤྱོད་པའི་ཚས་ཅན་

༡

དང་། སྤྱི་པ་དང་ཉམས་པ་མེད་པས་རྟག་པ་དང་། བདེ་སྤྱུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་

༢

༣

པས་ཟ་པ་པོ་དང་། ས་གསུམ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱལ་བས་བྱལ་པ་དང་།

༤

༥

ཉིད་རྟོགས་སྤྲུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆ་

༦

གས་མེད་པས་གཅིག་བྱ་དང་། མཐའ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དང་། བྱ་པ་

༧

༨

མེད་པ་ཕྱི་དགུ་དང་ལྟན་པའི་བདག་ཅིག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། བདག་དེ་ལ་

དབྱེ་ན་སྤྱི་པ་མྱོར་གནས་པའི་བདག་དང་དེར་མི་གནས་པར་བདག་ཡན་གར་བར་་་

གནས་པའི་བདག་དང་གཉིས་སུ་འདོད་ལ། རིམ་བཞིན་འཁོར་བ་དང་གྲོལ་བའི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་བདག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་འཛོག་གོ། །དེ་ཡང་བདག་དང་།

སྤྱིས་བྱ་དང་། གཤམ་པ་དང་། རིག་པ་ནམས་དོན་གཅིག་གོ། བདག་འཁོར་བར་

བཅོངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་གཙུག་པོའི་བར་ནས་ནམ་འགྱུར་གྱི་ཚོགས་ཐམས་

ཅད་ལྷུ་ལ་བ་ན་སྒྲིམ་བུ་དེ་ལ་མེད་པ་སྒྲིམ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་འཆིང་བ་དང་།
 འཕྱར་བའི་འཆིང་བ་དང་། བྱར་གྱི་འཆིང་བ་སྟེ་བཅིངས་པ་གསུམ་གྱིས་བཅིངས་
 བ་ན་བདག་འཁོར་བར་འཁོར་རོ། །ནམ་ཞིག་གིས་པ་བྱུང་པར་བ་ལྟའི་མིག་གི་
 མཛེན་གིས་ལྷ་བྱས་བལྟས་པ་ན་ན་མ་འཕྱར་བྱེད་པ་པོ་སྒྲིམ་བུ་ལས་གཞན་གཙོ་...
 བོ་ཡིན་པར་གིས་པ་དེའི་ཆོ་ན། བདག་དང་གཙོ་བོ་གཉིས་པུན་ཚུན་གཅིག་གིས་
 གཅིག་སྟང་པར་འཕྱར་ལ། དེ་འདྲའི་པུན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟང་པ་དེ་ལ་
 གཞན་སྟང་ཆེན་པོ་གིས་བུ་བར་འདྲོད་དེ། ལགས་ལྷན་གྱི་དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། །
 བདག་ཀྱང་གཞན་ལ་རང་བཞིན་གཞན། །དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །
 བྱེད་དང་བུ་བ་ལྟོག་པ་ཡི། །སྒྲིམ་བུ་ལྟོག་པ་ཡིན་གིས་བུ། །གིས་གསུངས་སོ། །
 གིས་པ་བྱུང་པར་བ་ཞིག་གིས་གཞན་སྟང་དེ་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ན་མཐར་བདག་དང་...
 གཙོ་བོ་འབའ་ཞིག་པ་ལྷས་པར་ཕྱར་བ་ན་བདག་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ཁས་ལེན་པ་...
 ཡིན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། འཁོར་བ་ན་ལྷལ་ལ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སྒྲིམ་བུ་
 དང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་ཏུ་སྒྲིངས་པ་ཡོད་ལ། གིས་པ་ལྷག་པར་སྒྲིམ་པར་
 ཕྱར་པ་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་མཛེན་པར་འཕྱར་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་...
 ཡང་གཞན་ལ་བདག་ཀྱང་གཞན་ནོ་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ན། ས་ལ་སྐགས་
 བའི་བུ་བ་དང་། མིག་ལ་སྐགས་པའི་བྱེད་པ་ན་མས་ལྟོག་པར་འཕྱར་བས་
 བཅིངས་པ་ལས་ཐར་པ་ཡིན་ནོ་གིས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བདག་གི་བྱུང་པར་
 ས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པ་གིས་པ་ལྟར་ན། ལྷས་སྒྲིན་དང་མཚོད་
 སྒྲིན་གཉིས་ཀྱི་བདག་ནི་སྒྲིང་བུའི་ཕྱང་པོའི་ཆ་ནས་མ་གཏོགས་དོན་ལ་གཅིག་གི་...
 རང་བཞིན་ཏུ་འདྲོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཆ་གས་མེད་པའི་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མཐར་སྒྲིམ་པས་བདག་འདྲོད་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་སྟོང་པོ་
 ལས། རིག་བྱེད་མཐར་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་ནི། །འདུས་བྱས་སྟང་པར་སྒྲིམ་པ་ཡི། །ཕྱི་

རྩལ་པ་ལ་བདག་རིག་དགོན། བདག་ལྷང་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། ལུས་ཅན་མཐའ་དག་གིས་བདག་མ་མཐོང་བའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
 འཁོར་ཞིང་བདག་ནམ་མཐོང་བ་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་ལུས་ཅན་མཐའ་
 དག་གི་བདག་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ལུས་སྤྱོད་གནས་པ་ནི་དབེར་ན་སྟོད་ཐམས་
 ཅད་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ནམ་མཁའ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེར་མ་ཟད་འབྱུང་
 སྤྱི་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་སྐྱེས་བྱ་འདིར་འགྲོ་བ་ཐིམ་ས་དང་། སྟོད་
 བཅུད་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་སྐྱེས་བྱ་འདིའི་འགྲོ་བ་སྟེ་འབྱུང་ས་ཡིན་པས་ན་བདག་
 ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་འདོད་ལ། བདག་དེ་ཡང་བྱད་པར་བརྒྱད་དང་ལྷན་པར་འདོད་
 དེ། དབང་ཕྱག་གཅིག་བྱ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱལ་བ་དང་། ཉམས་
 པ་མེད་པས་རྟག་པ་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པས་ཚངས་པ་དང་། ལུལ་ཏུ་
 བྱུང་བས་མཆོག་དང་། འཆི་བ་མེད་པ་དང་། དམིགས་པའི་གནས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་གནས་པ་དང་། འཇིག་པའི་སྐྱོན་རྩལ་ནས་ཡོད་པ་དང་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་བདག་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟན་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེ། གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་ཏུ་
 མཐོང་བར་འདོད་དེ། དབྱ་མ་སྟོང་པོ་ལས། །གཅིག་བྱ་སྟན་བྱལ་རྟག་པ་སྟེ། །
 ཚངས་སྟགས་འཆི་བ་མེད་པའི་གནས། །ཞེས་དང་། རིག་བྱེད་གྱི་གཞུང་ལས།
 སྐྱེས་བྱ་དང་སྤང་ཆེན་པོ་ཉི་མའི་མདོག། །སྟན་པ་ལས་གཞན་གྱུར་པ་དེ་རིག་ན། །
 འཆི་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་བདག་གིས་རྟོགས། །སྐྱེ་མེད་གནས་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་
 གཞན་མེད། །ཅེས་སོ། །བདག་གྲོལ་བའི་ཆེ་མདོག་གསེར་ཏུ་མཐོང་བར་འགྱུར་
 ལ་དེའི་ཆེ་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་ཐིམ་པར་འདོད་དེ། ཇི་སྟེན་དུ། བྱེད་
 སྤྱི་དབང་ཕྱག་གསེར་མདོག་ཏུ། །གང་གིས་མཐོང་ཞིང་ལྟ་བ་དེ། །རྟོག་དང་
 བསྟན་ནམས་ལས་འདས་ནས། །མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
 འདི་པ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ལ་དབང་ཕྱག་འཇོག་པར་མཛོན་ནོ། །

གསུམ་པ་གཞན་ཤེ་གསང་བ་པས་བདག་འདོད་ཚུལ་ནི། ཞི་འཆའི་ཆད་

ཆེན་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། ས་དང་མེ་ཆུ་ལ་སྐྱེས་པ། །དེ་ཤེས་རྟག་པའི་
 འཇུག་པ་འདི། །དེ་བདག་ཅན་ཉིད་བདག་ཡིན་ཞེས། །གཞན་དག་ཀྱང་ནི་སྒྲི་
 བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་ལ་སྐྱེས་པ་འཕྱང་བའི་བདག་ཉིད་ཏུ་
 བྱུར་བའི་ཤེས་པ་གཅིག་ལྟ་རྒྱུ་ལྟ་རྟེན་གྱི་ལ་བདག་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་གང་
 ལྟར་བར་བྱུར་པ་ས་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་བདག་ཏུ་འཇོག་པ་ལ་
 ལས། བྱིན་གཟུང་བའི་དོན་མེད་པར་འདོད་དེ། བདུད་ཅི་ཐོག་པ་གསང་བའི་
 ལུང་ལས། །རྣམ་རིག་ཅམ་ཉིད་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག །རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བྱིར་སངས་རྒྱས་ཡིན། །ཐང་དང་དོར་བྱ་མེད་ཅེས་རབ་བརྟགས་པ། །ཆངས་པ་
 རྒྱ་རན་མེད་པར་རྟག་གནས་བྱོས། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་ནི་རྣམ་རིག་ ཅམ་
 ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རིག་གི་བདག་དེ་ནི་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་དོན་དང་། རྟག་
 ཏུ་རྣམ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་པའི་དོན་དང་། རྒྱང་པ་གཉིས་པའི་དོན་
 ནི། རྣམ་རིག་ཅམ་གྱི་བདག་དེ་ནི་སྐྱེས་མ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་
 གྱིས་དྲི་མས་མ་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་རྒྱུ་ཞེས་པའོ། །ཐང་དང་དོར་བྱ་མེད་ཅེས་པ་ནི་
 ཐང་དོར་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་མ་གཏོགས་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། །ཆངས་
 པ་རྒྱ་རན་མེད་ཅེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་སྟེ་དེ་ལ་བདག་རྟག་ཏུ་གནས་ཞེས་པའོ། །
 གཞུང་འདི་དག་གི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་གཞན་སྟེ་
 ཡོད་པར་མཛོན་ཏེ། ལྷུ་པ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ལུང་རིགས་
 ལྟ་མཆོ་ལས། ལྷུ་བྱེད་ནི་གང་དག་སྣང་བར་བྱུར་པ་ས་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་ཤེས་པ་
 ལ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུང་བའི་དོན་མེད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་དང་རྩལ་བྱ་རབ་
 རྣམས་མེད་པའི་བྱིར་རྒྱུ་ལོ། །ཤུགས་གྱིས་ས་ལ་སྐྱེས་པ་འདི་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 ལ་སྣང་བའི་རྒྱ་ལོ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱེད་དེ། ཇི་སྟེན་ཏུ། གཟུང་བའི་མཆན་
 ཉིད་དང་ལྟན་པའི། །འདི་ནི་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་བྱིར་འདི་དག་ཐམས་
 ཅད་ནི། །རྣམ་ཤེས་འཕྱར་བར་ཡང་དག་སྣང་། །ཞེས་ཆད་ཆེན་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་